

Bránime zlatý poklad

Reakcia na situáciu v Združení obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia

Medzi členmi Združenia obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia panuje už pár mesiacov napätá atmosféra. Vzhľadom na skutočnosť, že zatiaľ poskytol verejnosti vyjadrenie k vzniknutým problémom len pán primátor Turčianskych Teplic Mgr. Igor Hus, dovoľujeme si aj my - starostovia 22 obcí Horného Turca vyjadriť náš názor na aktuálne dianie.

Popis situácie

Obce Horného Turca a mesto Turčianske Teplice založili v roku 1994 záujmové združenie Združenie obcí Horného Turca na ochranu životného prostredia (ďalej len Združenie), ktorého predmetom činnosti bola a stále je najmä ochrana životného prostredia. Združenie v roku 1994 zakladali ľudia (starostovia a primátor), ktorí vedeli predvídať a vedeli, že v budúcnosti vznikne problém s ukladaním odpadu, vedeli, že nebude možné odpad vyvážať hociakde. Títo starostovia a primátor spojili svoje sily, obetovali finančné prostriedky zo „svojich“ rozpočtov a okrem iného kúpili pozemok nachádzajúci sa na Hornej Štubni, kde začali s budovaním skládky odpadov. Skládku odpadov v Hornej Štubni funguje dodnes a jej skutočný význam a hodnota je nevyčísliteľná. Skládku Združenia je jediné miesto v Hornom Turci, na ktoré je možné vyvážať odpad, a to o 1/3 lacnejšie ako inde. V súčasnosti na skládku odpadov vyvážajú odpad výlučne Technické služby Turčianske Teplice, s.r.o. (ďalej len Technické služby), a to nielen odpad členov Združenia, ale aj odpad svojich ďalších obchodných partnerov (napr. odpad z obce Kremnické bane).

Ako už bolo uvedené, skládku odpadov v Hornej Štubni vybudovalo Združenie. O prevádzku skládky sa starali a starajú Technické služby. Členovia Združenia sa stále skladajú rôznymi príspevkami na chod Združenia. Technické služby platia Združeniu poplatok za uloženie odpadu svojich obchodných partnerov. Obchodní partneri Technických služieb, t.j. aj obce, ktoré sú členmi Združenia, platia Technickým službám poplatok za ich služby.

Vzájomné vzťahy boli nastavené tak, že Združenie pomohlo Technickým službám a Technické služby sa starali o odvoz odpadu členov Združenia na ich vlastnú skládku – samozrejme nie zadarmo.

Kto je kto

Členmi Združenia sú nasledujúce obce: Obec Abramová, Blažovce, Bodorová, Borcová, Brieštie, Budiš, Čremošné, Dubové, Háj, Horná Štubňa, Ivančina, Jasenovo, Jazernica, Kaľamenová, Liešno, Malý Čepčín, Moškovce, Mošovce, Ondrašová, Rakša, Rudno, Sklené, Slovenské Pravno, Turček, Veľký Čepčín a mesto Turčianske Teplice. Technické služby Turčianske Teplice, s.r.o. nie sú členom Združenia, sú obchodnou spoločnosťou, ktorej 100% spoločníkom je mesto Turčianske Teplice.

Podstata fungovania Združenia do roku 2016

V Združení fungovali dobré medziľudské vzťahy, obce a mesto Turčianske Teplice si navzájom pomáhali, rešpektovali sa. Združenie pomáhalo Technickým službám a Technické služby brali ohľad na členov

Združenia. Vzájomné dohody platili.

Problémy od roku 2016

Situácia je komplikovaná a nepriehľadná. Prekrývajú sa v nej viaceré komunikačné problémy a osobnostné boje. Ako najvýraznejšie vnímame nasledujúce štyri línie problému.

Prvá línia problému: STAV TECHNICKÝCH SLUŽIEB

Máme za to, že prvý problém vznikol v situácii, kedy mesto Turčianske Teplice, zastúpené primátorom, začalo neprimerane zasahovať do riadneho fungovania Technických služieb, čo vyústilo v lete roku 2016 do situácie, kedy sa vtedajší konateľ Technických služieb vzdal svojej funkcie a požiadal o ukončenie pracovného pomeru. Mestské zastupiteľstvo zvolilo nového konateľa, ktorý má ako poslanec mesta Turčianske Teplice a prezident ŠK Dynamo Diviaky úzke väzby nielen s primátorom mesta Turčianske Teplice. Výmenou konateľa si mesto Turčianske Teplice, ako 100% spoločník Technických služieb, upevnilo svoju pozíciu a zabezpečilo si väčšiu kontrolu nad bežnou obchodnou činnosťou spoločnosti. Technické služby sa prestali správať ako samostatný obchodný subjekt.

Zmenou Zákona o odpadoch začala byť situácia ohľadom zberových spoločností odlišná. Obce si mohli vybrať, ktorá zberová spoločnosť bude odvážať odpad a bez zbytočných obštrukcií mohli ukončiť zmluvu s Technickými službami. Primátor Turčianskych Teplic sa osobne prihovoril u starostov obcí, aby naďalej využívali služby Technických služieb a neprechádzali ku konkurencii. Napriek tomu, že konkurencia Technických služieb, na rozdiel od Technických služieb, sleduje nové trendy v odpadovom hospodárstve, investuje do technológií a pod, obce sa rozhodli, vzhľadom na existujúce vzájomné vzťahy, Technické služby podržať a zmluvné vzťahy boli predĺžené.

Druhá línia problému: ZMENA STANOV A PREPOČTU HLASOVANIA, BUDÚCNOSŤ SKLÁDKY

Keď primátor mesta Turčianske Teplice získal úplnú kontrolu nad chodom Technických služieb, priblížil sa o krok bližšie k ovládnutiu skládky. Primátor mesta Turčianske Teplice hľadal a nakoniec aj našiel pár spojencov v Združení, ktorí mu pomohli odôvodniť ním navrhovanú zmenu stanov Združenia a zmenu prepočtu hlasov členov Združenia. Ak by bola navrhovaná zmena stanov a prepočtu hlasov schválená, mesto a jeho spojenci by získali úplnú prevahu v hlasovaní v rámci Združenia. Väčšina obcí, ktoré stáli pri vzniku skládky, by tak reálne mohla prísť o svoje práva a nedovoľme si

odhadnúť, ako by tento projekt vzájomnej spolupráce ďalej fungoval.

Vlastníctvo skládky je lukratívnu záležitosťou. Vybudovať novú skládku odpadov je v súčasnej situácii, kedy sa kladie ochrana životného prostredia do popredia, priam nereálne a nákladné. Ak by sa náhodou v budúcnosti skládka Združenia dostala do vlastníctva osoby inej ako Združenia, je veľmi pravdepodobné, žeby obce a mesto na to nakoniec doplatili.

Obce majú potrebu svoje práva brániť, sú rovnocenným partnerom, napriek odlišnému vkladu do Združenia, nemôžu byť ich hlasy len do počtu. Panujú rôzne šumy, ktoré sa dostali aj do našich uší, v lukratívnej oblasti odpadového hospodárstva je často okrem mena súčasného konateľa Združenia, počuť aj iné meno - meno osoby, ktorá by mala zastupovať záujmy obcí a mala by čoskoro údajne pôsobiť aj v rámci rôznych odpadových organizácií. Finančné stratégie obcí a mesta sa prepletajú s osobnostnými bojmi a záklisnými ťahmi „neviditeľných osôb“. Zmena stanov mestu nevyšla. Chod Združenia ostal paralyzovaný. Mesto zvolilo inú stratégiu a dostávame sa k tretej línii celého problému.

Tretia línia problému: ÚČELOVÁ DISKREDITÁCIA KONATEĽA, NÁVRH DRUHÉHO KONATEĽA ZDRUŽENIA

Keďže primátorovi Turčianskych Teplic a jeho spojencom nevyšlo schválenie zmeny stanov a úpravy pomeru hlasovania v rámci Združenia, primátor Turčianskych Teplic sa rozhodol, že sa nechá schváliť Mestským zastupiteľstvom mesta Turčianske Teplice do pozície druhého konateľa Združenia, a to za účelom údajne vyššej transparentnosti v Združení. Mestské zastupiteľstvo kandidatúru primátora za druhého konateľa Združenia schválilo, napriek tomu, že mestské zastupiteľstvo nemá na daný úkon právomoc (taktiež tu vystáva otázka, kto a či vôbec niekto kontroluje legálnosť primátorových krokov). Primátor sa následne viackrát neúspešne pokúsil zvolať mimoriadne valné zhromaždenie Združenia, kde by bolo rozhodované o tom, či bude, alebo nebude druhým konateľom Združenia.

Dňa 2. 10. 2017 sa uskutočnilo riadne Valné zhromaždenie Združenie, ktoré malo vo svojom programe okrem iného odvolanie pôvodného predsedu Združenia, vymenovanie nového predsedu Združenia, vymenovanie novej revíznej komisie, ktorá má na základe stanov Združenia právomoc vykonať kontrolu hospodárenia Združenia. Všetci členovia Združenia by tak dostali relevantnú odpoveď na otázku, ako Združenie

hospodári. Valné zhromaždenie však už v prvom bode programu - otvorenie bolo ukončené, vzájomné vzťahy medzi členmi Združenia ostali vyostrené. Primátor mesta Turčianske Teplice (v sprievode advokáta a prednostu mesta Turčianske Teplice) sa postavil do pozície samozvaného ochranca obcí, do pozície nadriadeného partnera, ktorý má právo určovať ďalší vývoj v Združení. Správanie predstaviteľov mesta Turčianske Teplice bolo neprijateľné. Osobnými invektívami sa nakoniec zasadnutie valného zhromaždenia skončilo. A tu sa dostávame k poslednej línii problému.

Štvrtá línia problému: SKUTOČNÝ NÁZOR PRIMÁTORA A JEHO SPRÁVANIE

Starostovia obcí na rôznych spoločných stretnutiach obvykle vystupujú sami, bez pomoci svojich poradcov. Primátor Turčianskych Teplic sa čoraz vo väčšej miere obklopuje ľuďmi, ktorí sú jeho poradcami v rôznych oblastiach. Je skôr výnimkou, aby sa na nejakom pracovnom stretnutí objavil primátor sám, bez sprievodu a povedal sám svoj názor. Obvykle uvedie, že sa k danej situácii vyjadri neskôr a písomne. Takéto jednanie sťažuje možnosť nájsť kompromis. Je ťažké dohodnúť sa, keď vlastne nevíete, kto je v rámci rokovania váš skutočný partner a čo váš partner vlastne očakáva. Konštruktívna debata nie je možná.

Dôležitá časť problému Združenia spočíva aj v spôsobe jednaní (správania sa) primátora Turčianskych Teplic. Primátor v rámci vzájomnej komunikácie medzi členmi Združenia, resp. aj v rámci komunikácie navonok prostredníctvom mestských novín, neustále situáciu v Združení skresľuje, používa dehonestujúce prirovnania starostov, urážky či osočovanie, a tak vytvára obraz nezaujmu a manipulácie niektorých starostov – členov Združenia. Sme presvedčení, že nemá zmysel uvádzať, kto čo presne kedy komu povedal, spôsob vystupovania primátora Turčianskych Teplic však považujeme za znevažujúci.

Na zamyslenie stojí, že vzťahy mesta Turčianske Teplice nie sú navonok narušené len vo vzťahu k 22 obciam, Združeniu, (ktorého sú členom), Spoločnej úradovni (ktorej sú členom) a k predstaviteľom Okresného úradu Turčianske Teplice, ale aj vo vzťahu k Slovenským liečebným kúpeľom Turčianske Teplice, a.s., ktoré napomáhajú rozvoju mesta.

Spôsob riešenia danej situácie

My starostovia obcí, zastupujúci záujmy našich občanov a Združenia si uvedomujeme, že situácia v spoločnosti a aj v Združení sa od roku 1994 zmenila, nemáme problém s revíziou existujúcich vzťahov, zmenou štruktúry vedúcich orgánov v rámci Združenia, ale len za predpokladu, že sa sami zmenou stanov Združenia nepripravíme o svoje práva. Nie sme ovplyvniteľní, bránime si len náš „zlatý poklad“.

Inzertný materiál je komerčným textom a nijako neprezentuje názor redakcie. Za jej obsah a rešpektovanie zákonných noriem zodpovedá zadávateľ.